

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W ŚWIĘTOCHŁOWICACH
ZA OKRES OD 01 STYCZNIA 2003 R. DO 31 GRUDNIA 2003 R.**

Pomoc społeczna funkcjonuje od początku lat 90. jako struktura obejmująca organy samorządu terytorialnego (powiatowego i gminnego), która realizuje zadania własne i zlecone.

W roku 1999 w zakresie pomocy społecznej nastąpiła decentralizacja polegająca przede wszystkim na przejęciu przez samorząd powiatowy różnych zadań należących dotychczas do wojewody. Ustawowe zadania pomocy społecznej zostały skonkretyzowane i skoordynowane z zadaniami realizowanymi dotąd na podstawie innych ustaw okołopomocowych.

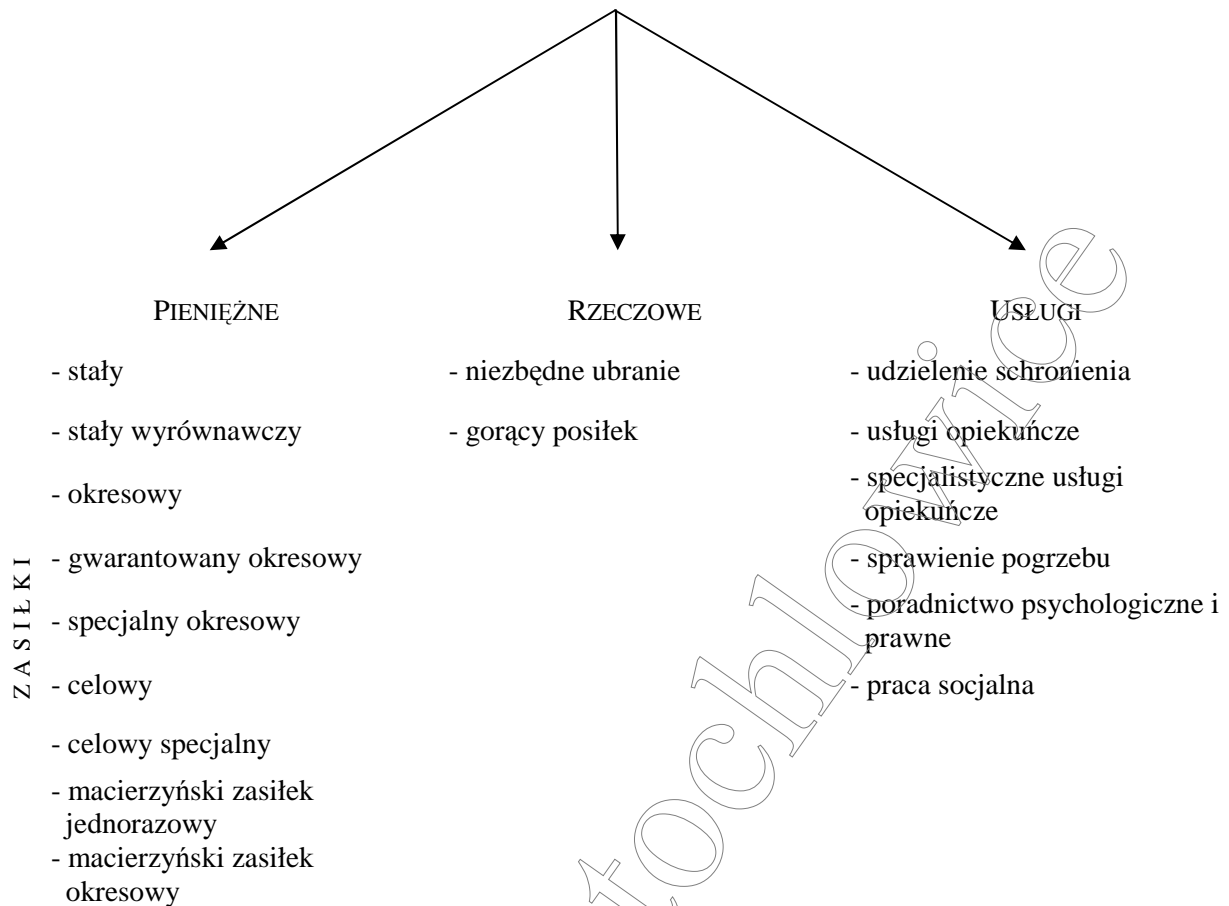
Ustawa o pomocy społecznej w jej obecnym kształcie kreuje pomoc społeczną jako system zróżnicowanych i zmiennych w czasie świadczeń finansowanych ze źródeł publicznych i realizowanych na zasadach subsydiarności i indywidualizacji w sytuacjach uzasadniających ich udzielenie wystąpieniem szczególnej potrzeby socjalnej.

Ogólnie wyróżnia się dwa typy działalności pomocy społecznej i dwa typy świadczeń:

- pomoc środowiskową realizowaną w środowisku zamieszkania świadczeniobiorcy
- pomoc instytucjonalną świadczoną, w oderwaniu od jego dotychczasowego miejsca zamieszkania, w domach pomocy społecznej oraz ośrodkach wsparcia (na przykład: Środowiskowym Domu Samopomocy, Domach Dziennego Pobytu, Punkcie Noclegowym i Punkcie Interwencji Kryzysowej).

Zarówno pomoc środowiskowa, jak i instytucjonalna są udzielane w różnych formach, tj. pieniężnej, rzeczowej i usługowej. Podczas gdy pomoc środowiskowa może być ograniczona do jednej formy, wystarczającej w danej sytuacji, pomoc instytucjonalna ma zazwyczaj charakter kompleksowy, obejmujący prawie wszystkie potrzeby jednostki.

Kolejne nowelizacje ustawy o pomocy społecznej ukształtowały następujący katalog świadczeń przysługujących na podstawie jej przepisów:

ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W okresie sprawozdawczym, wzorem lat minionych OPS podejmował wiele inicjatyw zmierzających do najbardziej optymalnego, a jednocześnie oszczędnego zaspokajania potrzeb naszych podopiecznych. Z różnorodnych form i metod pomocy oraz bogatej oferty usługowej skorzystało 3.261 rodzin. Należy podkreślić, że liczba ta ma nieustannie tendencję rosnącą. Wynika to z jednej strony – z rozstrzygnięć legislacyjnych, powierzających Ośrodkowi coraz to nowe zadania, z drugiej zaś strony – z postępującej pauperyzacji naszego społeczeństwa. Nie bez znaczenia jest tu fakt wysokiego wskaźnika bezrobocia, który na koniec grudnia ub. roku wynosił 27 %.

Szczególny priorytet stanowiła wieloaspektowa pomoc dzieciom. Z dniem 1 kwietnia 2002 r. w wyniku reorganizacji wewnętrznej powstał Dział Pomocy Dziecku i Rodzinie, który oprócz zadań ustawowych konsekwentnie realizował „Program pomocy dziecku i rodzinie” przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Świętochłowicach.

W 2003 r. w ramach wyżej wymienionego programu, z inicjatywy Ośrodka, powstał pierwszy w mieście, a także pierwszy w województwie – biorąc pod uwagę nowe rozwiązania prawno-finansowe – Rodzinny Dom Dziecka, w którym znalazło miejsce

6. dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Środki na jego funkcjonowanie zdobyte zostały prawie w 100% z budżetu centralnego.

W ramach pomocy dzieciom realizowane były również zadania wynikające z programów rządowych, takich jak:

- wyrównywanie szans startu szkolnego dzieci z rodzin najuboższych – wyprawka szkolna, którą otrzymało 128 dzieci.
- rządowy program wspierania gmin w dożywianiu uczniów, w ramach którego pozyskano w minionym roku 303.492 zł z budżetu centralnego. Ogółem akcją dożywiania objętych było 1.584 dzieci.

Szczegółowy zakres działań realizowanych przez Dział Pomocy Dziecku i Rodzinie zawiera załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Kolejnym ważnym blokiem tematycznym realizowanym konsekwentnie od kilku lat jest pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym. Odbywa się to na bazie własnego autorskiego programu aktywizacji psycho-fizycznej i społecznej wyżej wymienionych osób, wyróżnionego zarówno przez Wojewodę, jak i resortowego Ministra.

W ramach systemu wsparcia dla osób niepełnosprawnych w lutym 2003 r. utworzono mieszkanie chronione przeznaczone dla 4 osób z zaburzeniami psychicznymi. Ta forma pomocy wzbogaciła katalog usług dla osób niepełnosprawnych, umożliwiając im – przy odpowiednim wsparciu – odzyskać zdolność do samodzielnego funkcjonowania w środowisku (załącznik nr 6). Środki na utworzenie mieszkania chronionego w wysokości 50.000 zł pochodziły z budżetu centralnego i zostały pozyskane przez Ośrodek w wyniku konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej.

Nadmienić należy, że Ośrodek od szeregu lat aktywnie uczestniczy w organizowanych konkursach, pozwalających zdobyć środki pozabudżetowe oraz poszerzyć ofertę nowych form wsparcia dla najbardziej potrzebujących.

Ogromnym sukcesem było pozyskanie w ub. roku aż 15 ton konserw mięsnych dla szerokiej rzeszy klientów OPS, które zostały rozdysponowane na rzecz osób indywidualnych, jak i na potrzeby żywienia zbiorowego tj. w ochronkach przyparafialnych, ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej. Dzięki sprawnie przeprowadzonej przez pracowników Ośrodka akcji – wielu podopiecznych skorzystało z dodatkowej formy pomocy żywnościowej.

W ramach zadań zleconych, Ośrodek Pomocy Społecznej realizował głównie świadczenia obligatoryjne, w mniejszym zakresie pomoc fakultatywną – tam gdzie była ona niezbędna.

Z uwagi na niedofinansowanie zadań ze środków centralnych OPS opracował i konsekwentnie realizował program zabezpieczenia ciągłości świadczeń. Określono w nim zasady dystrybucji środków i planowanych przedsięwzięć mających na celu zaspokojenie niezbędnych potrzeb środowiska lokalnego. Równocześnie, na bieżąco wdrażano program oszczędnościowy zmierzający do podnoszenia poziomu świadczonych usług, przy jednoczesnej minimalizacji kosztów utrzymania. W efekcie realizacji wyżej wymienionych programów w 2003 r. pozyskano łącznie 383.524,78 zł środków pozabudżetowych oraz dokonano oszczędności na kwotę 66.402,47 zł (załącznik nr 1A).

Niezależnie od świadczeń wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek realizował zadania z ustawy o dodatkach mieszkaniowych oraz o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Szczegółowe informacje zawierają załączniki nr 7 i 8.

Odpowiednio prowadzona polityka kadrowa przyczyniła się do pozyskania w minionym roku dodatkowych pracowników bez konieczności angażowania środków gminnych. Byli oni potrzebni, by sprostać nowym obowiązkom nałożonym na pomoc społeczną. Dzięki wzajemnej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2003 w Ośrodku zatrudnionych zostało czterech poborowych odbywających zastępczą służbę wojskową oraz 12 stażystów.

Szczegółowa informacja o działalności Ośrodka Pomocy Społecznej została przedstawiona w załączonym materiale analitycznym.